

معرفی رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام سطح سه

ماده ۱/ عنوان

عنوان رشته «تاریخ و سیره اهل بیت (ع)» در مقطع سطح سه است.

ماده ۲/ تعریف رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام

سطح سه تاریخ و سیره اهل بیت (ع)، از شاخه های تاریخ اسلام است که در آن طلاب به آموزش روشمند تاریخ و سیره اهل بیت (ع)، نقش رهبری و هدایت آنان نسبت به شیعیان و دیگر فرق، مذاهب و ادیان می پردازند و توانایی پاسخگویی به نیازها و شبهات تاریخی و تحقیق در حد تحلیل و بررسی مسائل مربوط و تدریس آن را پیدا می کنند و در پایان، موفق به دریافت دانشنامه این رشته می شوند.

ماده ۳/ اهداف رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام

1. تبیین علمی و روشمند تاریخ اهل بیت (ع)؛
2. تبیین سیره اهل بیت (ع) به عنوان اُسوها و هدایتگران بشر در عرصه های فردی و اجتماعی؛
3. تبیین تاریخی مرجعیت دینی اهل بیت (ع)؛
4. تبیین موقعیت تاریخی اهل بیت (ع) و ایجاد توان دفاع روشمند از آن؛
5. افزایش توان تحقیق در حد تحلیل و بررسی و زمینه سازی جهت گسترش پژوهش در حوزه تاریخ و سیره اهل بیت (ع)؛
6. تربیت نیروهای متعهد و توانمند در حوزه تاریخ و سیره اهل بیت (ع)، در عرصه های پژوهش، آموزش و تبلیغ؛
7. شناخت و ایجاد توانمندی فهم منابع و مآخذ مرتبط با مباحث تاریخ و سیره اهل بیت (ع)؛
8. زمینه سازی برای تربیت استاد دروس مرتبط با تاریخ و سیره اهل بیت (ع)، در سطح ۱ و ۲؛
9. تربیت طلاب مستعد جهت ورود به سطح بالاتر؛
10. ایجاد توان تتبع و تحقیق در زمینه فقه و اصول و استفاده از منابع فقهی و اصولی.

ماده ۴/ سیاست های رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام

1. اهتمام به تعالی اخلاقی و معنوی طلاب؛
2. اهتمام به تقویت استقلال فکری و علمی؛
3. تأکید بر بهره گیری از روش های کارآمد آموزشی با اهتمام به سنت های حسنة حوزوی؛
4. تکیه بر آموزش موضوعات و مسائل اصلی رشته؛
5. تأکید بر روزآمدی و پویایی برنامه های آموزشی و پژوهشی؛
6. تأکید بر شناسایی و تشویق استعداد های برتر در زمینه تحقیق و تدریس؛
7. اهتمام به تقویت تعهد دینی و دفاع از نظام مقدس اسلامی؛
8. تأکید بر آموزش پژوهش محور؛
9. تأکید بر استفاده از متون آموزشی واجد شرائط لازم؛
10. اهتمام به دروس فقه و اصول و نظارت بر اجرای آن.

ماده ۵/ ضرورت و اهمیت رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام

1. اهمیت شناخت تاریخ و سیره اهل بیت (ع) به عنوان پرچم‌داران هدایت جامعه بشری در احیا و استحکام بخشی به مبانی اسلام ناب محمدی (ص)؛
2. مأموریت حوزه در تربیت متخصصان و پژوهشگران برجسته در زمینه تاریخ و سیره اهل بیت (ع)؛
3. نیاز امت و نظام اسلامی به تبیین درست تاریخ و سیره اهل بیت (ع) و پاسخگویی به شبهات تاریخی.

ماده ۶/ نظام آموزشی رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام

نظام آموزشی این رشته، نیم‌سال، درسی و حضوری است. طول دوره بدون احتساب پایان‌نامه، حداقل شش نیم‌سال و حداکثر هشت نیم‌سال است.

ماده ۷/ شرایط کلی پذیرش رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام

1. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی، بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
2. دارا بودن مدرک علمی سطح دو؛
3. قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه علمی.

ماده ۸/ جدول دروس پیش‌نیاز

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
۱	کلیات تاریخ جهان	۳۲	شناخت کلیات تاریخ جهان، اقوام، فرهنگ‌ها و تمدن‌های مهم
۲	مآخذشناسی تاریخ اسلام	۱۶	شناخت منابع تاریخ اسلام و تبیین جایگاه علم تاریخ و سیر تحول آن نزد مسلمانان و تأثیر قرآن و سنت بر این علم
۳	تاریخ صدر اسلام	۳۲	بررسی گزارش‌های مربوط به حوادث مهم تاریخ اسلام، از آغاز تا سال ۲۵ هجری
۴	تاریخ اهل بیت (ع)	۳۲	بررسی حوادث مهم زندگی اهل بیت (ع) و ائمه معصومین (ع) از سال ۲۵ هجری تا پایان دوران غیبت صغری
۵	سیره اهل بیت (ع)	۳۲	تبیین موضوعی سیره پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین (ع) در ابعاد گوناگون
۶	تاریخ تشیع	۳۲	شناخت و بررسی سیر تاریخی شیعه، فرق و دولت‌های مهم شیعی از آغاز تا کنون و تبیین تاریخ مرجعیت و نیابت امام در دوران غیبت کبری
۷	تاریخ امویان و عباسیان	۳۲	بررسی ظهور و سقوط امویان و عباسیان و حکومت‌های مهم این دوره، همراه با تبیین مواضع و نقش ائمه (ع)
۸	تاریخ معاصر ایران	۳۲	بررسی تحولات مهم ایران از مشروطیت تا کنون، با تأکید بر تحولات مهم فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی بعد از انقلاب اسلامی
۹	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۳۲	تبیین چگونگی شکل‌گیری فرهنگ و تمدن اسلامی، عوامل و موانع رشد و گسترش آن همراه با بیان آثار آن

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
۱۰	زبان انگلیسی (عمومی) و ۱ نظری عملی	۳۲+۶۴	ایجاد توان درک مطلب و ترجمه متون ساده انگلیسی
	جمع ساعت‌ها	۳۶۸	

تبصره: فارغ‌التحصیلان سطح ۲ گرایش تاریخ اسلام و طلابی که دروس پیش‌نیاز را در مراکز معتبر گذرانده باشند، در صورت مطابقت هشتاد درصدی سرفصل‌ها، از گذراندن این دروس معاف هستند.

ماده ۹/ عناوین و مشخصات کلی دروس رشته تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام

ردیف	عنوان درس	ساعت
۱	دروس عمومی سطح ۳	۶۰۸
۲	دروس مشترک رشته‌های تاریخی	۳۵۲
۳	دروس اختصاصی تاریخ و سیره اهل بیت (ع) با پایان‌نامه	۷۲۰
	جمع	۱۶۸۰

ماده ۱۰/ عناوین و مشخصات تفصیلی دروس

الف. دروس عمومی سطح ۳

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف
۱	فقه	۱۶۰	شناخت استدلالی مسائل مهم فقه، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه (از القول فی ماهیه العیب تا آخر مکاسب)
۲	اصول	۳۲۰	شناخت استدلالی مباحث مهم اصولی، طبق برنامه مرکز مدیریت در سطح سه (جلد اول کفایة الاصول از ابتدای المقصد الثانی فی النواهی تا پایان جلد دوم)
۳	عربی معاصر	۳۲	ایجاد توان بهره‌گیری از متون عربی جدید در حوزه تاریخ
۴	روش تحقیق پیشرفته	۱۶+۳۲	کسب مهارت‌های تحقیق و پژوهش در مسائل تاریخی، با آموزش روش‌های تحقیق و کیفیت بهره‌برداری از ابزار و منابع
۵	روش تدریس	۱۶+۳۲	ایجاد توان مهارت تدریس، با آموزش روش‌ها و فنون کلاس‌داری و ارزشیابی
	جمع ساعت‌ها	۶۰۸	

ب. دروس مشترک تمام رشته‌های تاریخی

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف دروس
------	-----------	------	------------

۱	علوم حدیث و تاریخ اسلام	۳۲	شناخت رابطه علوم حدیث (رجال، درایه و فقه الحدیث) با تاریخ اسلام و بیان نقش و کاربرد آن در نقد و بررسی گزارش‌ها و متون تاریخی
۲	علم کلام و تاریخ اسلام	۴۸	شناخت رابطه علم کلام با تاریخ اسلام و بیان نقش رویکرد کلامی در بررسی گزارش‌های تاریخی به ویژه در مورد پیامبر اکرم (ص) و ائمه (ع)
۳	تاریخ فرق و مذاهب اسلامی	۳۲	آشنایی با پیدایش، سیر تاریخی، اندیشه‌ها، مشاهیر، آثار فکری و فرهنگی فرق و مذاهب مهم اسلامی
۴	فلسفه تاریخ	۳۲	آشنایی با علم تاریخ، قوانین و سنن حاکم بر تاریخ، عوامل محرک و فرجام‌شناسی تاریخ
۵	تاریخ‌نگاری	۱۶	شناخت چگونگی شکل‌گیری و سیر تاریخی تاریخ‌نگاری در میان مسلمانان و تبیین جریان‌ات مهم آن
۶	زبان انگلیسی ۱ و ۲	۳۲+۶۴	کسب توان لازم در مطالعه متون ساده تاریخی از طریق آشنایی با واژه‌ها و اصطلاحات تاریخی به زبان انگلیسی
۷	متون تاریخی ۱	۱۶+۳۲	کسب توان فهم متون اصیل تاریخی به عربی قدیم با خواندن متن و شناخت واژه‌ها، اصطلاحات و ساختار
۸	متون تاریخی ۲	۱۶+۳۲	کسب توان فهم متون تاریخی به عربی جدید با خواندن متن و شناخت واژه‌ها، اصطلاحات و ساختار
	جمع ساعت‌ها	۳۵۲	

ج. دروس اختصاصی تاریخ و سیره اهل بیت (ع)

ردیف	عنوان درس	ساعت	اهداف دروس
۱	اهل بیت (ع) در قرآن و سنت ۱ و ۲	۶۴	شناخت جایگاه، منزلت و فضائل اهل بیت (ع) از دیدگاه قرآن و سنت
۲	سیره فردی و عبادی اهل بیت (ع)	۳۲	شناخت سبک و اصول رفتاری معصومان (ع) در ارتباط با خود و خدا
۳	سیره خانوادگی اهل بیت (ع)	۳۲	شناخت سبک و اصول رفتاری معصومان (ع) در ارتباط با خانواده و بستگان
۴	تاریخ و سیره اجتماعی-فرهنگی اهل بیت (ع) (۱)	۳۲	شناخت شرایط و اوضاع اجتماعی فرهنگی دوران رسول خدا (ص)، امیرالمؤمنین (ع) و حضرت زهرا (س) و تبیین سیره اجتماعی و نقش فرهنگی آنان در این دوران

۵	تاریخ و سیره اجتماعی-فرهنگی اهل بیت (ع) (۲)	۳۲	شناخت شرایط و اوضاع اجتماعی فرهنگی دوران امام حسن مجتبی (ع) تا پایان دوران امام سجاد (ع) و تبیین سیره اجتماعی و نقش فرهنگی آنان در این دوران
۶	تاریخ و سیره اجتماعی-فرهنگی اهل بیت (ع) (۳)	۳۲	شناخت شرایط و اوضاع اجتماعی فرهنگی دوران امام باقر(ع) تا پایان دوران امام کاظم (ع) و تبیین سیره اجتماعی و نقش فرهنگی آنان در این دوران
۷	تاریخ و سیره اجتماعی-فرهنگی اهل بیت (ع) (۴)	۳۲	شناخت شرایط و اوضاع فرهنگی دوران امام رضا (ع) تا پایان غیبت صغری و تبیین سیره اجتماعی و نقش فرهنگی آنان در این دوران
۸	سیره اهل بیت (ع) در ارتباط با طبیعت	۱۶	شناخت سبک و اصول رفتاری معصومان (ع) در ارتباط با طبیعت و حیوانات
۹	تاریخ و سیره سیاسی اهل بیت (ع) (۱)	۳۲	شناخت شرایط و اوضاع سیاسی- اجتماعی دوران رسول خدا (ص)، امیرالمؤمنین (ع) و حضرت زهرا (س) و سیره سیاسی آنان در قبال وضع موجود
۱۰	تاریخ و سیره سیاسی اهل بیت (ع) (۲)	۳۲	شناخت شرایط و اوضاع سیاسی- اجتماعی ائمه (ع) از دوران امام حسن مجتبی (ع) تا پایان دوران امام صادق (ع) و سیره سیاسی آنان در قبال وضع موجود
۱۱	تاریخ و سیره سیاسی اهل بیت (ع) (۳)	۳۲	شناخت شرایط و اوضاع سیاسی- اجتماعی ائمه (ع) از دوران امام کاظم (ع) تا پایان دوران غیبت صغری و سیره سیاسی آنان در قبال وضع موجود
۱۲	تاریخ فرق شیعه	۳۲	شناخت زمینه‌ها، عوامل پیدایش، سیر تاریخی، آموزه‌ها، آراء و اندیشه‌های کلامی فرقه‌های شیعی
۱۳	اهل بیت (ع) و تمدن اسلامی	۳۲	شناخت جایگاه و نقش تأثیرگذار اهل بیت (ع) در پیدایش و گسترش تمدن اسلامی
۱۴	اهل بیت (ع) از دیدگاه اهل سنت	۳۲	شناخت و بررسی جایگاه و منزلت اهل بیت (ع) از دیدگاه اندیشمندان اهل سنت در ابعاد مختلف
۱۵	اهل بیت (ع) از دیدگاه مستشرقان	۳۲	آشنایی با استشراق و شناخت جایگاه و منزلت اهل بیت (ع) از دیدگاه مستشرقان ضمن بررسی رویکردها و مواضع آنان
۱۶	مأخذ شناسی تاریخ و سیره اهل بیت (ع)	۳۲	معرفی و تحلیل منابع و مأخذ مهم تاریخ و سیره اهل بیت (ع) به صورت تاریخی
۱۷	پایان نامه	۹۶+۹۶ عملی	ارائه يك پژوهش جامع، همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در یکی از مسائل تاریخ و سیره اهل بیت (ع)
جمع ساعت‌ها		۷۲۰	

برای مشاهده سایر رشته های سطح سه کلیک کنید